Hoop, lef en trots

Een inschatting van de impact van het regeerakkoord op het beleid Sociaal domein in Emmen

Regeerakkoord op hoofdlijnen

5 hoofdthema’s uit het regeerakkoord zelf:

1. Bestaanszekerheid en koopkracht
2. Asiel en migratie
3. Wonen en volkshuisvesting
4. Energie en klimaat
5. Zorg en onderwijs

Sociaal domein specifiek

1. **Versterken van de sociale basis**
2. **Meer samenwerking tussen verschillende domeinen**
3. **Vereenvoudiging van regelgeving**
4. **Focus op mantelzorgers en informele zorg**
5. **Investeringen in lokale wijkteams**

Impact op Emmen, samenvatting

Samenvatting

- Kansen en bedreigingen, maar vooral nog veel onzekerheden over de impact voor gemeenten
- Kabinet geeft aan stelt inwoner centraal te stellen, veel overeenkomsten met voornemens Emmens beleidskader ‘Erbij horen en meedoen in Emmen’. Meer ontschotten, vereenvoudiging regels, betere, logischer dienstverlening en integrale blik
- Koers kabinet in asielbeleid gaat veel impact hebben op gemeentelijke praktijk
- Emmen al op koers gezien o.a. aanpak gebiedsnetwerken, gezondheid, hervormingsagenda jeugd, werkcentrum, ervaringsdeskundigheid, etc.

Indeling op thema’s (Stimulanz)

- Armoede en schulden
- Energietransitie
- Inkomen
- Inburgering
- Jeugd
- Maatwerk
- Opleiden en ontwikkelen
- Werk en participatie

Overige relevante onderwerpen: Gezondheid, Oekraïne en Huisvesting

Impact op Emmen

1. **Versterken van de sociale basis**
Het kabinet wil een sterke sociale basis om mensen in kwetsbare posities te ondersteunen. Er wordt ingezet op toegankelijke zorg en welzijnsdiensten in de wijk, met een nadruk op preventie en het versterken van zelfredzaamheid en participatie van burgers.

Hier geven we via het beleidskader 'Erbij horen en meedoen in Emmen' vorm en inhoud aan, met nadruk op preventie en onze gebiedsgerichte aanpak.

Impact op Emmen

2. **Meer samenwerking tussen verschillende domeinen**
Het regeerakkoord benadrukt dat de Wmo, jeugdzorg, en participatiewet beter op elkaar moeten aansluiten om integraal hulp te bieden aan mensen met meerdere problemen. Dit vraagt om intensievere samenwerking tussen gemeenten, zorginstellingen en welzijnsorganisaties.

Het kabinet wil werken aan een arbitragesysteem tussen de verschillende zorgwetten. Hoe en wanneer dit ingaat is niet duidelijk. Daarnaast wil het kabinet werken aan een beter samenwerking tussen formele en informele zorg.

Impact op Emmen

3. **Vereenvoudiging van regelgeving**
Het kabinet streeft naar vereenvoudiging van de regels rond toegang tot zorg en ondersteuning. Hierbij moet de menselijke maat centraal staan, en het risico op bureaucratie en complexiteit moet verminderd worden, zodat burgers makkelijker toegang krijgen tot hun rechten en voorzieningen.

Zoals opgenomen in het regeerprogramma, hecht het kabinet er groot belang aan dat een enkele fout een burger niet langer diep in de problemen brengt. De toezichthouders binnen het sociaal domein van de gemeente Emmen hanteren deze werkwijze al, die aansluit bij het beleidskader 'Erbij horen en meedoen in Emmen'. De inwoner staat centraal en er wordt maatwerk toegepast.

Impact op Emmen

4. Focus op mantelzorgers en informele zorg
In het kader van de Wmo wordt er veel aandacht besteed aan mantelzorgers. Het kabinet erkent hun essentiële rol en wil hun werkdruk verlichten door betere ondersteuning en voorzieningen.

Van gemeenten vraagt dit een blijvende ondersteuning van mantelzorgers waarbij er gewaakt wordt voor overbelasting.

Impact op Emmen

5. **Investeringen in lokale wijkteams**
Lokale wijkteams worden versterkt zodat mensen sneller en adequater geholpen kunnen worden. Deze teams zullen een centralere rol gaan spelen in het bieden van ondersteuning vanuit de Wmo, met als doel om vroegtijdig problemen op te vangen en de zorg op maat te leveren.

In Emmen geven we via de aanpak gebiedsnetwerken vorm aan deze ambities. We zijn nu al in 3 van de 6 gebieden stappen aan het zetten en geven hier in 2025 verder vervolg aan. De verbinding met het fysieke domein irt leefbaarheid is een belangrijke volgende stap.

Impact op Emmen

✅ Armoede en schulden

Het kindgebonden budget en de huurtoeslag worden verhoogd om kinderarmoede tegen te gaan. Daarnaast wordt een integraal pakket ingevoerd om problematische schulden aan te pakken en ondersteuning te bieden op buurtniveau.

- *We breiden de wettelijke voorziening 'vroegsignalering' verder uit na evaluatie die begin 2025 plaatsvindt*
- *We werken de 'basisdienstverlening Schuldhulp' uit om bureaucratie tegen te gaan*

Impact op Emmen

✅ **Energietransitie**
Het kabinet werkt aan een rechtvaardige energietransitie, met steun voor lage en middeninkomens. Dit omvat hulp bij woningverduurzaming, betere consumentenbescherming en monitoring van hulpbehoefte. Ook komt er een energiefonds in 2025-2026 om huishoudens te helpen met hun energierekeningen.

- *Samen met het Fysieke domein onderzoeken we hoe we inwoners kunnen helpen met het verduurzamen van hun woningen o.a. via de inzet van energiecoaches*

Impact op Emmen

✅ Inkomen

Het kabinet werkt aan een koopkrachtpakket voor kwetsbare groepen en middeninkomens, en verlaagt het eigen risico in de zorg. Hervormingen in de sociale zekerheid, toeslagen en belastingen staan centraal, waarbij de menselijke maat en eenvoud prioriteit krijgen.

- *Aandachtspunt gemeenten is waar de grens bepaald wordt*
- *Het vereenvoudigen van inkomensondersteuning moet er toe leiden dat inwoners niet afhankelijk zijn van gemeentelijke minimaregelingen. De gemeentelijke verschillen worden mogelijk verkleind en dit kan impact hebben op bestaande regelingen.*
- *Hogere aftrek vervoerskosten bij ziekte en invaliditeit. Dit heeft zeer waarschijnlijk gevolgen voor Beleidsregels Participatiewet gemeente Emmen 2024.*

Impact op Emmen

✅ Inburgering

Voor nieuwkomers wordt het vereiste taalniveau voor naturalisatie verhoogd naar B1. Ze worden daarnaast sneller aan werk geholpen om afhankelijkheid van de bijstand te verminderen.

- *Inburgering is ondergebracht bij Asiel en Migratie en niet langer bij SZW.*
- *De impact is nog niet helemaal duidelijk maar met het mogelijk opheffen van de spreidingswet, de versobering van diverse maatregelen die inburgering dienen te bevorderen, is het waarschijnlijk dat de reeds aanwezige problemen niet minder worden. Gezien onze nabijheid bij Ter Apel is de verwachting dat het regeringsbeleid mogelijk wel tot extra overlast kan leiden, o.a. door strengere aanpak van weinig kansrijke asielzoekers.*

Impact op Emmen

✅ Jeugd

Hervormingen in de jeugdzorg worden doorgevoerd om de toegang tot specialistische zorg te verbeteren, en het passend onderwijs wordt versterkt om kinderen met extra behoeften beter te ondersteunen. En deze hervormingen moeten leiden tot een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

- *Via de hervormingsagenda jeugd geven we hier invulling aan, de komende jaren, in nauwe samenwerking met het onderwijs; een paar onderdelen:*
  - *Versterken lokale toegang, meer sturen op voorliggend, inzetten op normaliseren*
  - *Gezamenlijke inkoop van specialistische Jeugdhulp in Drenthe, één Drentse inkooporganisatie per 1-1-2026. Vooruitlopend daarop inkoopproces inregelen voor de jeugdhulpvoorzieningen "Gezinshuizen, Logeren en Pleegzorg" (besluitvorming eind 2024)*

Impact op Emmen

✅ **Maatwerk**
De dienstverlening wordt persoonlijker en toegankelijker, met een focus op de menselijke maat in de uitvoering en minder bureaucratie in de jeugdzorg en sociale zekerheid.

We zetten in op het gebruik van ervaringsdeskundigheid om onze dienstverlening te verbeteren en 'buiten naar binnen' te halen.

Impact op Emmen

✅ Opleiden en ontwikkelen

Het kabinet benadrukt het belang van een leven lang ontwikkelen (LLO) voor werkzekerheid en groei. Er wordt ingezet op betere scholing, drempelverlaging voor opleidingen en ontwikkeling in sectoren met tekorten. Ook wordt vertrouwen binnen de overheid versterkt door ambtelijk vakmanschap en leiderschap.

- *We blijven onze bedrijven stimuleren om LLO ook toe te passen, zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Het nog vorm te geven regionaal Werkcentrum gaat hier een cruciale rol in vervullen*
- *Het niet indexeren van de maximum uurprijs van kinderopvang zal een negatief effect hebben op ouders met de laagste inkomens*

Impact op Emmen

✅ Werk en participatie

Het kabinet wil de dienstverlening voor werk en scholing centraliseren in één loket, het Werkcentrum. Daarnaast streeft het ernaar nieuwkomers, zoals gezinsmigranten en statushouders, sneller aan werk te helpen om hun afhankelijkheid van bijstand te verminderen.

- *Regionaal werkcentrum (1 loket gedachte) wordt opgezet*
- *Ontwikkelen basisvaardigheden wordt verder gestimuleerd, Emmen heeft recent een ervaringsdeskundige in dienst genomen om hier verder invulling aan te geven en vooral ook te inspireren*

Impact Emmen

Gezondheid

- *Gezondheid heeft betrekking op alle beleidsterreinen binnen maar ook buiten SD*
- *Onzekerheid over (financieel) commitment op de gezondheidsbeweging na 2026 (Gezonde Marke, IZA, GALA, Spuk)*

Huisvesting

- *Prominent thema in regeerakkoord, maar weinig aandacht voor bijzondere doelgroepen (ouderen, kwetsbaren, arbeidsmigratie). Einde exclusieve positie statushouders*

Oekraïne

- *Geen specifieke aandacht voor opvang Oekraïnevluchtelingen in regeerakkoord*